

AZL N.V. verzorgt de administratie:

Postbus 4471, 6401 CZ Heerlen
T 088 - 116 2000
E pf-msd@azl.eu

Verslag van de deelnemersvergaderingen in 2018

Pensioenen worden volledig verhoogd per 1 juli 2018

Tijdens de jaarlijkse deelnemersvergaderingen van de Stichting Pensioenfonds MSD werd bekendgemaakt dat pensioenuitkeringen en opgebouwde pensioenaanspraken met ingang van 1 juli 2018 worden verhoogd. Over dit goede nieuws en nog veel meer werd uitgebreid gesproken tijdens de drie vergaderingen van het fonds in Haarlem (19 juni), Oss en Boxmeer (beide op 21 juni).

Elk jaar organiseert het bestuur van het Pensioenfonds MSD (PF MSD) een deelnemersvergadering op de drie hoofdlocaties van MSD in Nederland. Alle deelnemers, oud-deelnemers (de zogenoemde 'slapers') en pensioengerechtigden worden uitgenodigd om bij deze vergadering aanwezig te zijn.

De sprekers waren Frank Mattijssen, Finance-directeur bij MSD en voorzitter van het bestuur van het Pensioenfonds MSD, adviserend actuaaris Hanneke Hofmans van het bedrijf Mercer, Ad Koning, HR-collega bij MSD en Jef Melenhorst, ICT-collega bij MSD, beiden lid van het pensioenfondsbestuur en de Administratie- en Communicatiecommissie.

Mededelingen en organisatie

Namens het bestuur stond voorzitter Frank Mattijssen allereerst stil bij het plotselinge overlijden van Fred van Doorn op 8 februari 2018. Fred had zitting in het bestuur en was voorzitter van de beleggingscommissie. Het bestuur zal hem missen; er is nog geen opvolger voor Fred benoemd, maar voorlopig is Paul Koopman a.i. voorzitter van deze commissie. De beleggingscommissie is/wordt in 2018 uitgebreid met Gerrit van Lent (Manager Finance bij MSD in Oss) en Wenny Raaijmakers (Plant Director bij MSD in Oss en al bestuurslid van het fonds). In het Verantwoordingsorgaan (VO) hebben sinds begin 2018 Jan van Nispen (gepensioneerd oud-MSD-er) en Marij van Onzenoort (HR-Director MSD) zitting. Marij zat voorheen in het bestuur en wordt in het bestuur opgevolgd door Derk Jan Cup (HR-Director MSD Nederland); tot de afronding van zijn pensioenopleiding is Derk Jan aspirant-bestuurder. Ingrid Pennings (ICT-collega bij MSD), komt de Administratie- en Communicatiecommissie versterken. Henriëtte van Rijssen (Legal Director bij MSD Animal Health in Boxmeer), is de nieuwe Compliance Officer Gunstbetoon.

In een plaatje van de organisatie van het fonds zijn alle fondsorganen te zien zoals bestuur, commissies, VO en intern toezicht (thans nog visitatiecommissie maar vanaf 2019 een Raad van Toezicht). De commissies geven advies aan het bestuur en het bestuur legt verantwoording af aan het VO. Verder zie je in het organisatieschema onder "uitvoering" de werkzaamheden die het fondsbestuur heeft uitbesteed zoals het vermogensbeheer, de beleggingsadministratie en de pensioenadministratie. Ook de personen die het bestuur controleren zijn opgenomen: nieuw bij de controle is de risicomanager. Deze nieuwe rol wordt ingevuld door Ron Damen, collega Internal Audit bij MSD. Hij gaat als buitenstaander (geen bestuurslid) toetsen of het bestuur het risicomanagementbeleid goed uitvoert. Verder heeft het fonds(bestuur) nog te maken met extern toezicht door de AFM (Autoriteit Financiële Markten) en DNB (De Nederlandsche Bank). Deze externe toezichthouders controleren het fonds ook en

kunnen ook onderzoeken bij het fonds uitvoeren. Recent heeft DNB een beleggingsonderzoek bij het fonds uitgevoerd. Het was de eerste keer voor PF MSD maar DNB heeft aangegeven dat zij voortaan eens in de vijf jaar bij elk fonds van onze omvang langs gaan om te controleren of het bestuur en beleggingscommissie voldoende grip hebben op (de uitvoering van) het beleggingsbeleid. Pensioenfondsen zijn immers financiële instellingen en daarom controleert DNB strenger. De voorzitter van het bestuur ziet het (maatschappelijk) belang van meer en strengere controles omdat pensioenfondsen veel geld beheren maar hij wees er ook op dat dergelijke onderzoeken veel tijd en ook geld kosten. Het beleggingsonderzoek heeft veel tijd gekost van de bestuurders en leden van de beleggingscommissie. Omdat het fonds niet bekend was met dergelijke onderzoeken heeft de beleggingscommissie advies ingewonnen bij externe adviseurs. Frank Mattijssen gaf aan dat DNB nog een rapport met conclusies en/of aanbevelingen zal uitbrengen; hij ziet dit rapport met vertrouwen tegemoet.

Wat in 2018 ook veel tijd gaat vergen van het bestuur en de beleggingscommissie, zo gaf Frank Mattijssen aan, is de uitvoering van een ALM-studie (Asset Liability Management-studie). In deze ALM-studie worden de beleggingen (assets) periodiek (tenminste eens in de vijf jaar) afgestemd met de verplichtingen (liabilities). Het belegd vermogen (de assets) van PF MSD is thans circa € 2,6 miljard; de verplichtingen van PF MSD zijn thans circa € 1,9 miljard. De huidige ALM-studie is uitgevoerd in 2013 en op basis van deze studie is het beleggingsbeleid vanaf 2014 gewijzigd in samenhang met een door de werkgever toegezegde garantieregeling voor vijf jaar. Deze garantieregeling (bijstortingsregeling) loopt af op 31 december 2018. Nu gaan het bestuur en beleggingscommissie dus opnieuw kijken naar het beleid (vanaf 2019).

Pensioenfonds MSD gaat volledig indexeren in 2018

Frank Mattijssen licht het beleidskader van het fonds toe: per 1 juli 2018 kan een volledige toeslag verleend worden als de actuele marktwaarde-dekkingsgraad 130% of hoger is. De dekkingsgraad is de procentuele verhouding tussen de bezittingen van het fonds (beleggingen) en de verplichtingen en zegt dus iets over de financiële gezondheid van een fonds. Bij de marktwaarde-dekkingsgraad worden de verplichtingen vastgesteld op basis van de echte, actuele marktrente. Ligt de marktwaarde-dekkingsgraad tussen de 125% en 130% dan kan er een gedeeltelijke (50%) toeslag verleend worden. Ligt de marktwaarde-dekkingsgraad onder de 125% dan wordt er volgens het beleidskader geen toeslag verleend.

Deze grenzen voor wel of niet indexeren zijn vastgesteld op basis van in het verleden uitgevoerde studies (ALM). Met deze "veilige" grenzen voorkomt het fonds dat opgebouwde en ingegane pensioenen in de toekomst verlaagd ("afgestempeld") zouden moeten worden als beleggingsopbrengsten en renteontwikkelingen tegenvallen. Met het vaststellen van de grenzen is rekening gehouden met onder andere de leeftijdsopbouw binnen Pensioenfonds MSD; PF MSD is namelijk een "jong fonds". Er komt jaarlijks meer premie binnen (€ 40 miljoen) dan dat er aan uitkeringen uitgaat (€ 20 miljoen).

De hoogte van de marktwaarde-dekkingsgraad per eind maart is in principe het meetpunt voor het toeslagbesluit. Deze bedroeg toen 128,6% maar dit was met name te wijten aan de aankondiging van de Amerikaanse president over de importtarieven en de dreiging van een handelsoorlog. Deze aankondiging was net voor het einde van de maand maart en had een dalende rente tot gevolg. Omdat de marktwaarde-dekkingsgraad op de voorafgaande maandeinden (jan-feb 2018) en ook de maandeinden daarna (april en mei 2018) telkens gelijk of hoger was dan 130,0% (de marktwaarde-dekkingsgraad bedraagt 131,9% per 31 mei 2018), acht het bestuur het veilig genoeg en verantwoord om per 1 juli 2018 toch een volledige toeslag te verlenen, dat wil zeggen een toeslag ter grootte van de in het reglement vastgelegde ambitie (uitgangspunt).

Voor de actieven is de toeslag gekoppeld aan de algemene component van de loonstijging in een bepaalde periode (deze bedraagt 1,5%) en voor de inactieven (slapers, arbeidsongeschikte

deelnemers met premievrij pensioenopbouw en de pensioengerechtigden) is dit de stijging van het afgeleide consumentenprijsindexcijfer in een bepaalde periode (deze bedraagt 0,8%).

De voorzitter wijst er op dat er geen garanties zijn op toekomstige toeslagverlening; het fonds heeft wel het streven en de ambitie om te indexeren indien dit financieel mogelijk is. Dit is evenwel geen recht.

Door de toeslagverlening van 1,5% aan de actieven en 0,8% aan de inactieven worden de verplichtingen van het fonds hoger. Deze toeslagverlening kost naar verwachting € 20 tot € 21 miljoen.

Beleggingen en rendementen

Vervolgens gaf Frank Mattijssen uitleg over de beleggingen: het fonds heeft eind 2017 voor 48,2% belegd in vastrentende waarden (obligaties) en 51,8% in zakelijke waarden (aandelen). De normen voor de beleggingsmix (asset mix) zijn 52,5% en 47,5%; het fonds zat eind 2017 dus beneden de norm voor vastrentende waarden en boven de norm voor aandelen maar wel nog binnen de bandbreedtes van 5%. Deze afwijkingen ten opzichte van de norm zijn met name veroorzaakt doordat de aandelen het in het 4e kwartaal van 2017 goed hebben gedaan en in waarde zijn gestegen alsmede door rente-ontwikkelingen. Omdat veranderingen in de rente een grote invloed hebben op de beleggingen en de beleggingsresultaten en de verplichtingen, heeft het fonds het renterisico voor 65% afgedekt (65% van de nominale pensioenverplichtingen). Het afdekken van het renterisico is bedoeld om rentedalingen op de korte termijn op te vangen.

Binnen de portefeuille vastrentende waarden is het geld belegd in een "eigen" Long Duration Fund (LDI) van Robeco en een Global Fixed Income beleggingsfonds van Merck (Merck GFI). Het LDI is er met name voor de renteafdekking. In het LDI zitten lange termijn obligaties (veilige staatsobligaties) en derivaten (omdat er geen heel lang lopende leningen beschikbaar zijn in de markt). In het Merck GFI zitten met name bedrijfsobligaties (credits). Dit is een gezamenlijk beleggingsfonds voor pensioenfondsen van Merck dat gevestigd is in Ierland.

De portefeuille zakelijke waarden is ondergebracht in een gezamenlijk beleggingsfonds voor pensioenfondsen van Merck in Ierland (het Merck CCF). Er is sprake van "pooling" van de beleggingen door de Merck-pensioenfondsen in Ierland, Nederland, België en Canada. Door te poolen is de omvang van de te beleggen gelden groter en kunnen er kosten bespaard worden (efficiëntie-voordeel doordat niet elk Merck-pensioenfonds apart hoeft te administreren en een accountantscontrole hoeft te laten uitvoeren). Binnen het Merck CCF beleggingsfonds zijn 7 vermogensbeheerders aangesteld. 1 vermogensbeheerder belegt voor in totaal 70% van de aandelenbeleggingen in wereldwijde aandelen: er is sprake van diversificatie (spreiding over de hele wereld) om risico's te verminderen en deze wereldwijde beleggingen volgen de benchmark (passief vermogensbeheer = volgen van de markt en er niet te veel van afwijken). Verder wordt 15% van de aandelenportefeuille door 3 vermogensbeheerders belegd in small cap fondsen en wordt 15% van de aandelenportefeuille door 3 vermogensbeheerders belegd in emerging market fondsen. Bij de beleggingen in small cap en emerging markets is sprake van actief vermogensbeheer met als doel het beter te doen dan de markt en zo een extra rendement te halen.

Bij overschrijdingen van de bandbreedtes (onder- en bovengrenzen) moet de portefeuille aangepast worden (rebalancing); in dit geval moeten aan- en verkopen plaatsvinden om de portefeuille weer in lijn te brengen met de norm-portefeuille (strategische asset mix). Rebalancing brengt kosten met zich mee. Doordat er in 2017 minder rebalancing hoefde plaats te vinden, zijn de beleggingskosten van Pensioenfonds MSD vrij laag in boekjaar 2017: 0,22% van het gemiddeld belegd vermogen (in 2016 0,30%). Daarnaast heeft het pensioenfonds door de pooling van beleggingsgelden te maken met gunstige tarieven.

Het beleggingsrendement over 2017 is uitgekomen op 4,4% (12,4% in 2016). Het fondsbestuur en de beleggingscommissie is wel tevreden met dit resultaat over 2017. De

beleggingsrendementen zijn heel beweeglijk (volatiel) en vooral afhankelijk van de rente. Omdat PF MSD het renterisico voor 65% heeft afgedekt haalt het fonds een beter resultaat als de rente daalt dan in het geval PF MSD geen renterisico heeft afgedekt, terwijl het fonds bij een rentestijging (juist door deze afdekking) minder profiteert van deze stijging.

Resultaat over 2017 en dekkingsgraden (toegelicht door Mercer)

Hanneke Hofmans is adviserend actuaaris bij Mercer, het bureau dat het Pensioenfonds MSD al jaren op uitstekende wijze adviseert en ondersteunt. Tijdens de deelnemersvergaderingen ging zij dieper in op een aantal cijfers en feiten rondom het Pensioenfonds zoals aantallen deelnemers en technische voorzieningen: alle groepen (actieven, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) zijn licht toegenomen.

In het kader van financiële verantwoording over 2017 gaf Hanneke ook een toelichting bij het positieve resultaat van € 112,4 miljoen over 2017. De drie grootste posten voor de resultaatbepaling in 2017 waren het resultaat op beleggingen (€ 140 miljoen positief), de toeslagverlening per 1 juli 2017 (circa € 15 miljoen negatief) en een wijziging van de grondslagen (€ 9 miljoen negatief).

Het resultaat op beleggingen bestaat uit de "echte" beleggingsopbrengsten (€ 107 miljoen positief) maar daarnaast ook twee "technische" posten in verband met toerekening van rente aan de technische voorzieningen (= verplichtingen) en de invloed van de gewijzigde rente op deze technische voorzieningen (deze twee posten bedroegen samen € 33 miljoen positief).

De wijziging van de grondslagen betreft een verhoging van de kostenopslag op de voorziening van 2,5% naar 3,0%. De adviserend actuaaris legt uit dat de kosten van het fonds worden gefinancierd uit de premie en uit eigen middelen van het fonds. Maar als het fonds zou ophouden te bestaan, dan komt er geen premie meer binnen en moeten de kosten toch betaald kunnen worden. Daarom is een adequate kostenopslag op de voorziening noodzakelijk. DNB ziet hier ook streng op toe. Het niveau van de kostenopslag wordt eens in de drie jaar opnieuw beoordeeld; ultimo 2017 was een lichte verhoging noodzakelijk omdat de kosten met name door strengere regelgeving iets hoger zijn geworden.

De actuaaris gaf vervolgens meer duidelijkheid over de diverse dekkingsgraden van het fonds, ook in vergelijking met de wettelijke minima en met andere fondsen. De DNB-beleidsdekkingsgraad is het 12-maands-gemiddelde van de met een kunstmatige rente (UFR) berekende DNB-dekkingsgraad en bedraagt 134,1% aan het eind van 2017; deze zit dus ver boven het door DNB vereiste minimale vermogen van 104,2%. Dit minimum ligt voor alle fondsen tussen de 104% en 105% en als je hier vijf jaar onder zit moet je gaan korten op de pensioenaanspraken en uitkeringen. Ook zit het fonds ver boven het door DNB vereiste vermogen van 121,1%. Hanneke legde uit dat deze grens afhankelijk is van het risico dat een fonds neemt met de beleggingen; meer risico betekent dat DNB een hogere grens (buffer) verlangt. Hanneke geeft aan dat PF MSD ook hier ver boven de grens zit. Mocht het fonds onder deze grens zakken dan moet het fonds een zodanig herstelplan maken en indienen bij DNB dat het fonds binnen 10 jaar weer boven de grens zit. De DNB-dekkingsgraad bedroeg eind 2017 135,5% tegenover een gemiddelde DNB-dekkingsgraad van alle Nederlandse pensioenfondsen van 108,7%!

De marktwaarde-dekkingsgraad van PF MSD bedroeg 130,9% eind 2017. Het bestuur hanteert sinds 2006 deze marktwaarde-dekkingsgraad voor beleidsbeslissingen zoals premievaststelling en toeslagverlening, omdat deze marktwaarde-dekkingsgraad het beste beeld geeft van de werkelijke financiële positie van het fonds.

Vergelijking Pensioenfonds MSD met andere fondsen in Nederland (toegelicht door Mercer)

Ook uit de plaatjes die de actuaris daarna liet zien blijkt dat Pensioenfonds MSD tot de allerbest presterende pensioenfondsen van Nederland behoort. Het eerste plaatje van Nederland pensioenland toont de ondernemingspensioenfondsen (de blauwe bollen) en de bedrijfstakpensioenfondsen (de witte bollen). De grootte van de bol geeft de grootte van het belegd vermogen aan. De oranje bol is PF MSD. Qua DNB-beleidsdekkingsgraad (verticale as) zit PF MSD aan de bovenkant. De horizontale as geeft het vereist vermogen aan: hoe meer naar rechts (hoe hoger het vereist vermogen) hoe meer beleggingsrisico een fonds neemt. Qua risico zit PF MSD (ten opzichte van de geselecteerde fondsen in Nederland) in het midden.

Zet je PF MSD af tegen alleen de ondernemingspensioenfondsen met een belegd vermogen tussen de € 1 en € 5 miljard (een reële "peer-groep") dan staat PF MSD qua dekkingsgraad bovenaan.

De actuaris liet ook vergelijkende cijfers zien van de beleggingsrendementen van PF MSD (oranje lijn/oranje bol) ten opzichte van het gemiddelde fonds in Nederland. In het plaatje van de beleggingsrendementen per kwartaal zijn verschillen te zien: dit komt door de rente. In de kwartalen waarin de rente is gedaald doet PF MSD het qua beleggingsrendement beter (de oranje lijn ligt boven de blauwe lijn); dit komt door de afdekking van het renterisico voor 65% dat gemiddeld iets hoger is dan bij andere pensioenfondsen in Nederland. In kwartalen waarin de rente is gestegen, doet PF MSD het qua beleggingsrendement minder dan het gemiddelde fonds in Nederland. Dit komt omdat PF MSD door de renteafdekking minder profiteert van rentestijgingen.

Digitaal communiceren

Ad Koning (in Haarlem) en Jef Melenhorst (in Boxmeer en Oss) gaven aan dat (de Administratie- & Communicatiecommissie van) het Pensioenfonds zo veel als mogelijk digitaal wil gaan communiceren met alle deelnemers, slapers en pensioengerechtigden. Dit omdat het milieuvriendelijker is maar ook goedkoper voor het fonds. Daarnaast is de digitale persoonlijke informatie (zoals een UPO) beveiligd in het deelnemersportaal opgeslagen (MijnPensioencijfers via de website www.pf-msd.nl) en daarmee altijd makkelijk terug te vinden (alles op 1 plek opgeslagen en bewaard; kan niet kwijt raken in tegenstelling tot papieren thuis in een mapje). De oproep aan met name alle slapers en pensioengerechtigden is daarom om het e-mailadres door te geven via de website. Alle deelnemers (actieven en inactieven) kunnen in het portaal op de website (MijnPensioencijfers) hun profiel (post of digitaal) en/of hun e-mailadres op elk gewenst moment wijzigen.

De commissieleden deelden mede dat er waar mogelijk digitaal gecommuniceerd wordt, maar dat er ook nog informatie op papier zal worden verstrekt zoals bijvoorbeeld de BeterPensioen. Dit magazine zal 2x per jaar zowel digitaal als per gewone post worden verstrekt omdat leden van eerder georganiseerde focusgroepen hebben aangegeven dat ze deze informatie ook graag op papier willen blijven ontvangen.

Ad en Jef gaven ten slotte nog aan dat het 'digitale verkorte jaarverslag 2017' binnenkort op de website wordt gepubliceerd en dat alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden met een digitaal profiel én een e-mailadres in MijnPensioencijfers hierop per e-mail geattendeerd worden. Tevens wezen Ad en Jef op het feit dat op de website van het fonds (www.pf-msd.nl) veel informatie is (terug) te vinden.

Vragen en antwoorden

Bij de drie vergaderingen werden vanuit de zaal veel goede vragen gesteld. Een overzicht van al deze vragen, inclusief de antwoorden van de bestuursleden van het Pensioenfonds, vind je [hier](#).